

Οι αγώνες τῶν γυναικῶν, γιὰ τὴν ισότιμη συμμετοχὴ τους στὸν ἀθλητισμὸ, στὴν πορεία τῆς ἱστορίας.

Θεόδωρος Β. Καστανιάς M.Sc., Ph.D.,

Σχολὴ Ἐπιστήμης Φυσικῆς Ἀγωγῆς καὶ Ἀθλητισμοῦ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Η ἱστορία τοῦ ἀθλητισμοῦ ἔχει πολλὰ ἐνδιαφέροντα στοιχεῖα νὰ ἐπιδείξει ἀναφορικά μὲ τὴ συμμετοχὴ τῶν γυναικῶν στὰ σπορ. Ὁ ἀποκλεισμὸς τους, κατὰ τὸ παρελθόν, ἀπὸ τὰ ἀθλητικὰ δρώμενα, ἦταν σύνηθες φαινόμενο, ἐνῶ ἡ ἐμπλοκὴ τους στὸν ἀγωνιστικὸ ἀθλητισμὸ ἐγίνε με τρόπο διστακτικὸ, ἐπιπόνο, ὡς ἀποτέλεσμα πολλῶν, δύσκολων καὶ μακροχρόνιων ἀγῶνων διεκδίκησης ἴσων εὐκαιριῶν στὴ ζωὴ καὶ καταπολέμησης βαθιὰ ριζωμένων κοινωνικῶν στερεοτύπων.

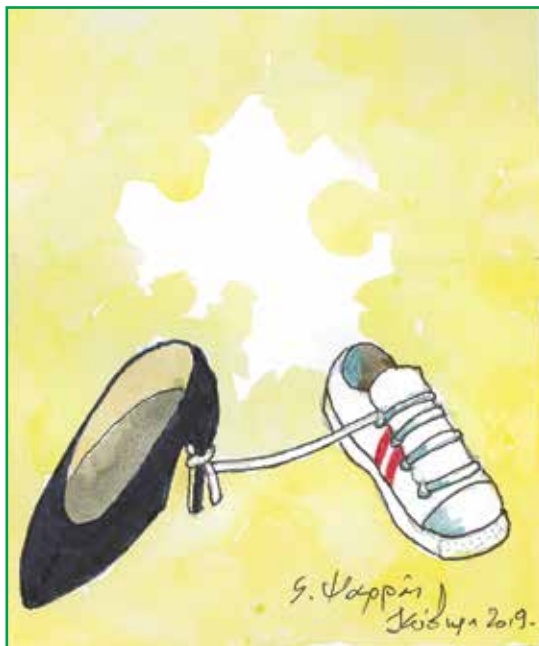
Γιὰ αἰῶνες ὀλόκληρους, πολὺ λίγα ἀθλήματα θεωροῦνταν συμβατὰ ὡς πρὸς τὴ γυναικεία φύση, ἐνῶ διάχυτη ἦταν ἡ πεποίθηση, πὼς ἡ ἐντονὴ ἀθλητικὴ δραστηριότητα ἐπηρεάζει ἀρνητικὰ τόσο τὸν ...εὐαίσθητο γυναικεῖο ὄργανισμὸ ὅσο καὶ τὴν ἠθικὴ ὑπόσταση τῆς γυναίκα, ποὺ συμμετείχε σ' αὐτὰ. Κύριο μέλημα, ἢ ...«προστασία» τῆς κάθε γυναίκα με μοναδικὸ σκοπὸ τὴ μητρότητα.

Ἔτσι, στὸ παρελθόν, ἀθλήματα ὅπως ἡ ἵππασία, τὸ πατινάζ, ὁ χορὸς, χαρακτηρίζονταν ὡς «θηλυκά», ἐνῶ ἄλλα, κυρίως ἀθλήματα δύναμης καὶ σωματικῆς ἐπαφῆς, θεωροῦνταν ἀπαγορευτικά γιὰ τὸ «προστατευόμενο» γυναικεῖο εἶδος.

Πέρασαν πολλὰ χρόνια καὶ χρειάστηκαν νὰ γίνουν πολλοὶ ἀγῶνες, ὥστε νὰ ἀνατραποῦν κοινωνικὰ στερεότυπα, τὰ ὁποῖα δὲν ἐπέτρεπαν στὴς γυναῖκες νὰ συμμετέχουν ἐπίσημα σὲ ἀθλητικοὺς ἀγῶνες. Ἀποτέλεσμα τῶν διεκδικήσεων αὐτῶν ἦταν ἡ ἴδρυση τῆς Ὀμοσπονδίας Γυναικεῖου Ἀθλητισμοῦ στὸ Παρίσι (1921-1938), μὲ ἐμπνέστρια τὴ Γαλλίδα Alice Milliat, καθὼς καὶ ἡ διοργάνωση τῶν Γυναικῶν Ὀλυμπικῶν Ἀγῶνων (1922-1934), στοὺς ὁποίους οἱ γυναῖκες μπορούσαν νὰ συμμετέχουν στὰ... «ἀπαγορευμένα» ἀγωνίσματα τοῦ στίβου.

Στὴς ἡμέρες μας πολλὰ ἔχουν ἀλλάξει, χωρὶς ὠστόσο νὰ ἔχουν ἐξαλειφθεῖ συμπεριφορὲς διαφυλικοῦ ρατσισμοῦ στὸ χώρο τοῦ ἀθλητισμοῦ. Τὰ προβλήματα αὐτὰ εἶναι ἀκόμη πιὸ ἐντονα σὲ χώρες, ὅπου οἱ κοινωνικὲς καὶ θρησκευτικὲς πεποιθήσεις καθορίζουν, σὲ ἕνα πολὺ μεγάλο βαθμὸ, τὰ ἀξιακὰ πρότυπα καὶ τὴ θέση τῆς γυναίκα.

Ἀνατρέχοντας πίσω στὴν ἱστορία, βλέπουμε πὼς ἡ ἀναβίωση τοῦ θεσμοῦ τῶν Ὀλυμπικῶν Ἀγῶνων τοῦ 1896 συνοδεύτηκε καὶ ἀπὸ μία ἀπαξίωση τῆς θέσης τῆς γυναίκα στὰ ἀθλητικὰ δρώμενα. Ἡ ἀπόφαση τῆς Διεθνούς Ὀλυμπικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ ἀπαγόρευση συμμετοχῆς τῶν γυναικῶν στοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες τῆς ἐποχῆς, παρόλο ποὺ θεωρεῖτο ἀποδεκτὴ, σύμφωνα μὲ τὸ κοινωνικὸ κατεστημένο, στὴς ἡμέρες μᾶς κρίνεται ἀπαράδεκτη, ἀναλογιζόμενοι τὴς πανανθρώπινες ἀξίες ποὺ πρέπει νὰ κυριαρχοῦν σὲ μία κοινωνία σεβασμοῦ τῆς προσωπικότητας καὶ τῆς παροχῆς ἴσων εὐκαιριῶν.

Οἱ ἐπαναστάσεις ὅμως πάντα κρύβουν μέσα τους δόσεις ἀπελπίσας, θυμοῦ, αἰσθήματος ἀδικίας καὶ ἀρκετοῦ ψυχικοῦ καὶ σωματικοῦ πόνου. Παρόλο ποὺ πολλοὶ λίγοι γνωρίζουν τὸ ὄνομα τῆς πρώτης γυναίκα ποὺ ἀντιστάθηκε μὲ σθένος στὸν ἀποκλεισμὸ τῶν γυναικῶν ἀπὸ τὰ ἀθλητικὰ δρώμενα στοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες τοῦ 1896, ἐμεῖς ὀφείλουμε πάντα νὰ μνημονεύουμε τὸ ἦθος καὶ τὴ δύναμη τοῦ πνεύματος τέτοιων γυναικῶν, ὅπως ἡ Σταμάτα Ρεβῆθη, μίας ὑπέροχης γυναίκα, ἡ ὁποία μὲ περίσσιο θάρρος, σωματικὸ καὶ ψυχικὸ σθένος, ἐπαναστάτησε μὲ ἕναν τρόπο μοναδικὸ, ὑπέροχο καὶ εἰρηνικὸ. Ἦταν ἡ γυναίκα ἐκείνη ἡ ὁποία, ὡς ἐνδειξη διαμαρτυρίας γιὰ τὸν ἀποκλεισμὸ τῶν γυναικῶν ἀπὸ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες τοῦ 1896, διένυσε τὴν κλασικὴ διαδρομὴ τοῦ Μαραθωνίου δρόμου, μίᾳ ἡμέρα μετὰ τὸ θρίαμβο τοῦ Σπύρου Λούη, παρὰ τὴς ἀπαγορεύσεως τῆς ἐποχῆς, θέλοντας νὰ ἐπιδείξει τὴ δύναμη ποὺ φωλιάζει στὸ γυναικεῖο σῶμα καὶ ψυχὴ.

Ἀπὸ τότε, πέρασε σχεδὸν ἕνας αἰῶνας (!!!) μέχρι νὰ ἐπιτραπῆ στὴς γυναῖκες νὰ τρέξουν σὲ μαραθωνίον δρόμο, κατὰ τὴ διάρκειά τῶν Ὀλυμπικῶν Ἀγῶνων. Αὐτὸ συνέβη τελικὰ τὸ 1984, στοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες τοῦ Λος Ἄντζελες. Φαίνεται πὼς ὁ πολιτισμὸς μας εἶναι ἄμεσα ἐξαρτώμενος

ἀπὸ τὶς ἰδεοληψίες πὸν μᾶς βασανίζουν καὶ ἡ ἀποτίναξη τῶν στερεοτύπων εἶναι μία ἰδιαίτερα μακροχρόνια καὶ ἐπίπονη διαδικασία, δεῖγμα τοῦ πολιτισμοῦ κάθε λαοῦ!

Ἐν τέλει, ὁ γυναικεῖος ὄργανισμὸς μπορεῖ νὰ ἀντέξει τὶς ἐπιβαρύνσεις ὁποιασδήποτε ἀθλητικῆς δραστηριότητος; Κι ἂν ὁ ἄνθρωπος ἔχει θέσει κάποιους περιορισμούς, αὐτοὶ ἐπιβάλλονται κι ἀπὸ τὴν ἴδια τὴ γυναικεία φύση; Ὑπάρχουν κάποια ὄρια στὸ τί μπορεῖ νὰ πετύχει μία γυναῖκα στὸ πεδίο

τοῦ ἀθλητισμοῦ; Στὸ τέλος-τέλος, ἔχουμε τὸ δικαίωμα νὰ ὀριοθετοῦμε τὴ δύναμη τοῦ ἀνθρώπινου σώματος καὶ ψυχῆς;

Συμπερασματικά, ἔχουν γίνει σημαντικὰ βήματα ἀναφορικὰ μὲ τὴν ἰσότιμη συμμετοχὴ τῶν γυναικῶν στὸν ἀθλητισμὸ, χρειάζεται σίγουρα νὰ γίνουν κι ἄλλα, μεγαλύτερα καὶ ταχύτερα, γιὰ νὰ εἴμαστε σὲ θέση νὰ μιλάμε γιὰ μία κοινωνία μὲ σεβασμὸ στὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, στὶς ἀνάγκες καὶ στὶς ἐπιθυμίες τοῦ κάθε ἀνθρώπου. 📍